

Mezinárodně právní otázky spojené s postavením státu Izrael

Abstrakt

Vznik a trvající existence státu Izrael, který je zcela obklopen arabskými sousedními státy, může být jednou z hlavních příčin i nadále aktuálního konfliktu, který v této části regionu započal již před více než sedmdesáti lety. Vznik státu Izrael zároveň představuje určitou výjimku v mezinárodním právu z důvodu, že k němu došlo ve spojení s právně nezávaznou rezolucí orgánu mezinárodní organizace univerzální povahy, konkrétně ve spojení s rezolucí Valného shromáždění OSN 181 (II) z roku 1947. Tato rezoluce předpokládala na části území bývalé Osmanské říše, které bylo coby mandátní území toho času spravováno Velkou Británií, vznik jak židovského, tak i arabského státu. Zatímco stát Izrael vyhlásil svou nezávislost dne 14. 5. 1948, arabští obyvatelé mandátu tuto rezoluci odmítli a k realizaci jejich práva na sebeurčení došlo až o mnoho desítek let později. Ve spojení s touto skutečností a dále v důsledku několika ozbrojených konfliktů mezi státem Izrael a okolními arabskými státy, došlo zároveň i ke vzniku sporné situace týkající se částí území bývalého Mandátu Palestina, která zároveň nejsou územím státu Izrael. Podle poradního posudku Mezinárodního soudního dvora ve věci Palestinsko – izraelská zeď z roku 2004 jsou tato území zahrnující Východní Jeruzalém a Západní břeh okupovaným územím, na něž je aplikován režim mezinárodního humanitárního práva a stát Izrael je tudíž v postavení vojenské okupační mocnosti. Vůči těmto územím ovšem stát Izrael i nadále rozšiřuje svůj vliv, staví na nich osady do nichž jsou přesídlováni občané státu Izrael. Tím stát Izrael významně posiluje svůj vliv vůči těmto územím a zároveň brání plnému rozvinutí se státnosti Palestiny. Cílem disertační práce je zjištění, zda by stát Izrael mohl mít právní nárok na město Jeruzalém jako celek a dále části území Západního břehu. Za účelem tohoto zjištění jsou relevantní stěžejní události a právní skutečnosti analyzovány z pohledu mezinárodního práva a zároveň jsou zkoumány i účinky souvisejících pramenů vnitrostátního práva, zákonů a výkladů soudu. Práce nepřináší řešení sporů o předmětná území, tím spíše ani nepřináší právní východisko izraelsko – palestinského konfliktu, ale nabízí úvahy a snad i nestranné závěry k předmětné problematice.

Klíčová slova: vznik státu, stát Izrael, Jeruzalém, Palestina, okupované území, osady